

4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 17.03.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-3>

**PARLIAMENTARY DIMENSION
OF THE «CRIMEAN PLATFORM»**

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ВИМІР «КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ»

Moiseieva T. M.

*Candidate of Historical
Sciences, Docent,
Docent of the Department
of International Relations and Law
National University «Odessa
Polytechnic»
Odesa, Ukraine*

Моїсєєва Т. М.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних
відносин та права
Національний університет
«Одеська політехніка»
м. Одеса, Україна*

Chistiakova I. M.

*Candidate of Philosophical
Sciences, Docent,
Head of the Department of International
Relations and Law
National University
«Odessa Polytechnic»
Odesa, Ukraine*

Чістякова І. М.

*кандидат філософських наук,
доцент,
завідувачка кафедри міжнародних
відносин та права
Національний університет
«Одеська політехніка»
м. Одеса, Україна*

«Кримська платформа» заснована, як багатосторонній міжнародний координаційний механізм, в центрі уваги якого перебуватимуть різні аспекти кримської проблематики. Кінцевою метою «Кримської платформи» визначено деокупацію Кримського півострова, а пріоритетними напрямками діяльності – завдання, пов'язані, головним чином, з подоланням наслідків російської окупації Криму [2]. Станом на 2023 рік, відбулося два саміти «Кримської платформи»: Установчий саміт, який офіційно започаткував «Кримську платформу», відбувся 23 серпня 2021 р. та Другий саміт – 23 серпня 2022 року.

Концептуальною особливістю «Кримської платформи» є її парламентський вимір. На переконання Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука, метою цього виміру є «максимальне залучення міжнародної парламентської спільноти» до обговорення питань окупованого Криму, узгодження спільних позицій та дій на міжнародних «майданчиках» (міжнародні організації, форуми, конференції та ін.) [5].

25 жовтня 2022 р., в м. Загреб (Хорватія), пройшла пленарна сесія Першого Парламентського саміту «Кримської платформи», організована Верховною Радою України та Хорватським Сабором. На саміті були представлені делегації з понад 50 країн і міжнародних інституцій (представники парламентських асамблей, міжнародних організацій, Європейського Парламенту) [4].

Важливими супутніми заходами, в рамках Саміту, стали: офлайн-програма дискусій з кримської тематики (24 жовтня 2022 р.) [1] та Конференція високого рівня за участі омбудсманів та національних інституцій (26 жовтня 2022 р.) [7].

Від України, слово на форумі отримали: Президент України Володимир Зеленський (відеозвернення), Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, постійна Представниця Президента України в Автономній Республіці Крим Таміла Ташева, перша заступниця Міністра закордонних справ України Еміне Джапарова [4].

Заслуговує на увагу теза виступу Руслана Стефанчука, про напрацювання українською владою «сценарію» дій після деокупації Криму, який передбачає заходи щодо: безпечної реінтеграції деокупованих територій; економічного розвитку та захисту права власності; здійснення гуманітарної політики та вирішення питань громадянства; демілітаризації півострова та притягнення до відповідальності винних у скоєнні злочинів. За словами спікера, «наразі формується візія щодо кроків в цих сферах і вже найближчим часом очікується поява нового комплексного документу» [1].

Еміне Джапарова, яка взяла участь у дискусійній панелі «Реінтеграція тимчасово окупованих територій та гарантії неповторення», наголосила, що «формула неповторення» має два головних аспекти: історичний (вивчення і засвоєння «кримського уроку») та міжнародно-правовий (притягнення Росії до відповідальності через Трибунал, Міжнародний Суд ООН, Міжнародний Кримінальний Суд) [3].

На думку Еміне Джапарової, в ході реінтеграції Криму, постане багато питань, що потребуватимуть оперативного колективного вирішення. Одним з ключових буде завдання «побудови нової

архітектури безпеки, яка унеможливить повторення такої агресії у майбутньому» [3].

За підсумками Саміту, було ухвалено «Спільну декларацію», в якій, зокрема, засуджено політику російської влади в Криму та акцентовано, що «шлях до припинення свавілля, звільнення політичних активістів..., пролягає через деокупацію Криму та інших частин території України» [6].

Учасники виявили готовність продовжувати та відстоювати, на національному рівні, різнопланову та багатоаспектну підтримку України, а також – реалізовувати рішення Установчого Саміту Міжнародної Кримської платформи, на парламентському рівні, в питаннях: невизнання незаконної анексії Криму; антиросійських санкцій та подолання негативних наслідків російської окупації Кримського півострова; регіональної безпеки та захисту свободи судноплавства [6].

Важливими, у контексті розвитку парламентського виміру «Кримської платформи», на наш погляд, є закріплені у «Спільній декларації», наступні наміри партнерів: розгляд питання щодо створення постійного міжпарламентського комітету міжнародної «Кримської платформи», головними функціями якого стали б експертна та інформаційна; розробка дієвого механізму вироблення загальних позицій «для представлення на міжпарламентських асамблеях та підготовки спільних документів»; налагодження співпраці з міжнародними парламентськими асамблеями (Європейський Парламент, Арабський парламент, парламентські асамблеї: ОБСЄ, Ради Європи, НАТО, ОЧЕС) з метою «ухвалення резолюцій на підтримку Парламентського саміту Міжнародної Кримської платформи як інструмента консолідації міжпарламентських зусиль, спрямованих на деокупацію Криму та міста Севастополь, а також на відновлення територіальної цілісності України» [6].

Література:

1. Виступ Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука на Першому Парламентському саміті Міжнародної Кримської платформи. Прес-служба Апарату Верховної Ради України (25 жовтня 2022 р.). / Верховна Рада України: Офіційний вебпортал парламенту України URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/229535.html> (дата звернення: 20.03.2023).

2. Дмитро Кулеба розповів про п'ять напрямів подальшої роботи Кримської платформи (26 серпня 2021 р.). / Міністерство закордонних

справ України: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-rozpoviv-pro-ryat-napryamiv-podalshoyi-roboti-krimskoyi-platformi> (дата звернення: 20.03.2023).

3. Еміне Джапарова взяла участь у дискусійній панелі в рамках першого парламентського саміту Міжнародної Кримської платформи. (24 жовтня 2022 р.) / Міністерство закордонних справ України: офіційна сторінка. URL: <https://mfa.gov.ua/news/emine-dzhararova-vzyala-uchast-u-diskusijnij-paneli-v-ramkah-pershogo-parlamentskogo-samitu-mizhnarodnoyi-krimskoyi-platformi> (дата звернення: 20.03.2023).

4. Підсумки пленарного засідання першого парламентського саміту / Кримська платформа: офіційний сайт. URL: <https://crimea-platform.org/results-first-parliamentary-summit> (дата звернення: 20.03.2023).

5. Руслан Стефанчук анонсував перший парламентський вимір Кримської платформи (24 серпня 2022 р.) / Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України: офіційна сторінка. URL: <https://mspu.gov.ua/news/ruslan-stefanchuk-anonsuvav-pershyi-parlamentskyi-vymir-krymskoi-platformy> (дата звернення: 20.03.2023).

6. Спільна декларація учасників Першого Парламентського саміту Міжнародної Кримської платформи / Кримська платформа: офіційний сайт. URL: <https://crimea-platform.org/declaration-participants-first-parliamentary-summit> (дата звернення: 20.03.2023).

7. У Загребі учасники Конференції високого рівня за участі омбудсманів та національних інституцій з прав людини ухвалили спільну Декларацію (26 жовтня 2022 р.) / Уповноважений Верховної Ради України з прав людини URL: https://www.ombudsman.gov.ua/uk/news_details/u-zagrebi-uchasniki-konferenciyi-visokogo-rivnya-za-uchasti-ombudsmaniv-ta-nacionalnih-institucij-z-prav-lyudini-uhvalili-spilnu-deklaraciju (дата звернення: 20.03.2023).